

NAŠE NOVINY

18. září 2004 - ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ - 5 Kč

Nezávislý poberounský občasník

Vítejte v císařském vlaku

Před třemi roky, přesně 1. září 2001, oslavila železniční trať Zadní Třebaň - Lochovice 100 let provozu. Parní vlak, který byl k té příležitosti vypraven, sklidil velký zájem veřejnosti a přesto, že oslavy „lokálky“ prohrály, sešly se podél trati stovky diváků. Proto se redukční rada NN rozhodla jízdu zapakovat a spolu s obcemi i jednotlivci podél trati připravila i bohatý kulturní program.

Jízdu jsme se pokusili uspořádat již vloni. Jednali jsme se železničním muzeem v Lužné u Rakovníka i s Českými drahami, ale nesehnali jsme dostatek peněz na pronájem parní soupravy. Cena se pohybovala kolem 70 000 korun. Letos byla cena stanovena na 87 000 Kč. To už se nám podařilo získat příspěvek od Středočeského kraje, od mikroregionů Horýmír i Dolní Berounka a od některých obcí i firem a doufáme, že větší část pokryje výtek z jízdného.

Čete-li tento článek, vyjíď nebo už vyjel parní vlak s císařem Františkem Josefem a jeho doprovodem z Karlstejna a přes Zadní Třebaň do Lochovic. Vítejte na „palubě“ a přejeme hezký zážitek. (JoK)

CÍSAŘE ODVEZLA DREZÍNA. Cestu od vlaku k nádražní budově v Lochovicích překonal císař František Josef při oslavách 100 let trvání místní trati na ruční drezínu.
Foto NN M. FRÝDL

Oslavám lokálky vládl císař

IV DEŠTIVÉM POČASÍ PŘIŠLY VLAKU ZAMÁVAT STOVKY LIDÍ

Podbrdsko - Sté výročí lokální trati oslavily před třemi lety stovky lidí. Na oslavách se havaly, a to i přesto, že jízdu parního vlaku zkomplikovalo deštivé počasí i špatná organizace pořadatelů. Ke stému výročí lokální trati Zadní Třebaň - Lochovice vypravil železniční spolek Lokálka Group z Rokycan ve spolupráci s Českými drahami parní vlak. Nezávislý, tehdy třeboňský, občasník se ujal kulturního programu.

První zářijový den se lidé probudili do deštivého rána. Přesto se na zadnotřeboňském nádraží sešly stovky nedočkavých cestujících, místní turisté v dobových kostýmech, nechyběly tu školní děti se zdravici ani rychtáři obce. Pod stříškou nádraží vyhrala skupina Třešňusk, slavnostní řeč si chystal řevnický farář, který měl vlak posvětit. Všichni netrpělivě ček-

kali na páru, která vezla císaře a jeho doprovod.

Příjezd vlaku však zkompplikoval chybějící příkaz k jízdě z Karlstejna do Třebaně i nedostatek vody. Souprava tak dorazila se zpožděním, které se pak již organizátorem bohužel nepodařilo snížit, naopak stále narůstalo.

Z okna vlaku kynul přihlížejícím prošedivělý císař František Josef v podání řevnického ochoťnuka Vladimíra Křivánského, další z řevnických herců - Jiří Vitouš a Lucie Kirová - se ujali role jeho doprovodu. Ve vagónu nechyběl ani dobrý voják Švejk alias Josef Kozák.

„Ať žije císařpán,“ linulo se nádražíčkem v ono zářijové jitro. Po velkolepém přivítání, císařské hymně i zdravici, vyjela pára na trať.

Dámy v dlouhých róbách, pánové v oblecích usedli do vozů, ten jídelní okupovali muzikanti, kteří z otevřeného hytláku do kraje pěli lidové písničky nebo troubili na trumpty. V Litni se tančením říšlem hlýskala Liteňská chasa, sbor zapálil několik národních písni.

Ve Skuhrově k vlaku přispěchali vodníci s oslavou básni, k osovskému nádraží dorazili zase hasiči i se stříkáčkou.

„Mějte se tu blaze, jako u nás v Praze,“ lámanou češtinou zdravil císař zástupy diváků, kteří neodradil neustávající déšť. V Lochovicích dovezla drezína mocnářku k občerstvení, to se bohužel nedostalo na některé z účinkujících. Po několika minutách se totiž opět parní masina vydala na trať zpět ku Třebani. Jízdu pak absolvovala ještě jednou.

Parní vlak přijel do Osova.

Foto ARCHIV

Pavla ŠVĚDOVÁ

František Josef nařídil hezké počasí

Jak se libila účastníkům jízda parního vlaku v roce 2001. A co by jí vytklí?

V. Křivánek alias císař František Josef: „Líbilo se mi všechno. Nelíbilo se mi počasí a zpoždění. Proto jsme letos z Hofburgu nařídil slunečno a jestli zase budou mít dráhy zpoždění, tak je praštím šavli.“

Michaela Šmerglová, KČT: „Bylo to nádherné, až na počasí. A také se mi nelíbily iláčlivé, co se drali dopředu a málém ušlapal dětičkou, přednášeječí básničku pro císaře.“

Marie Vacurová, Osová: „Nařídila jsem spoustu krásných fotek, hlavně z dlouhého čekání na osovském nádraží, takže když pak přijel vlak, došel mi film.“

Hana Jakoubková, Leč: „Na jízdu mám jenom hezké vzpomínky. Jestli tam bylo něco špatné, tak jsem to už dávno zapomněla.“

Miloš Nosek, Liteňská chasa: „Velice se mi líbila atmosféra, pohoda, která během jízdy panovala. To se, bohužel, nedá říci o zastavení v Lochovicích, kde vázlo občerstvení určené pro účinkující. Počasí sice nevyšlo, ale mně to moc nevadilo. Nečas se dal příjemně přečkat ve voze s občerstvením, kde točili dobré pivo.“

Luboš Vařata, hasič z Osova: „Bylo to nádherné a náročné. Neměli jsme nic připravené, ale dali jsme hlavy dohromady a všechno bylo. I pivo a opečené buřty.“ (JoK)

Staniční kroniky podávají svědectví

STANICE V ZADNÍ TŘEBANI VZNIKLA SPOLEČNĚ SE STAVBOU LOKÁLKY

Prvorepublikové Ministerstvo železnic vydalo dne 13. listopadu 1923 výnos, s místní dráhou Zadní který ukládal přednostům železničních stanic vést kroniky, v nichž by zachycovali nejen dění na železniční stanici, ale i události v obci a na trati.

Podle metodických pokynů začínala kronika historickým úvodem o dějinách železniční trati a pokračovala popisem polohy a zařízení stanice, někdy obsahovala jména a životopisy prvních zaměstnanců.

V roce 1940 musely být kroniky odevzdány do archivu Ředitelství Česko-moravských drah v Praze. Budova byla při bombardování v roce 1945 zničena, ale některé kroniky se zachovaly v opisech na železničních stanicích. V červnu 1945 vydalo Ministerstvo dopravy výnos, jímž nařídilo obnovení staničních kronik. Z dochovaných opisů nebo podle pamětníků byly obnoveny zápisy do roku 1939 a na ně navázalo vylíčení událostí z doby okupace, včetně odbojové činnosti železničníků. Až do roku 1952 byly do kronik doplňovány roční záznamy o význačných událostech i o náladách a smýšlení obyvatel.

Z trati Zadní Třebaň - Lochovice se dochovaly kroniky stanic Zadní Třebaň, Liteň, Hostomice a Lochovice, přičemž kroniky konečných stanic jsou společné i pro trati Praha - Plzeň a Zdice - Protivín. Nejstarší z těchto stanic je v Lochovicích, která vznikla při stavbě Jihozápadní dráhy v letech 1874 - 1875. Je v ní popsán i vznik místní dráhy Zadní Třebaň - Lochovice. Dráha Praha-Plzeň sice byla starší než „protivinská“, neboť se stavěla v letech 1860 - 1862, ale v Zadní Třebani byly původně zřízeny pouze dva strážní domky. Až v roce 1895 vznikla ze strážního domku osobní zastávka a v letech 1900 - 1901

MAŠINA OPĚT NA KOLECH. Lokomotiva u Bělé, která v dubnu 1945 najela na nálož a spadla z náspu (viz článek na této straně) byla v létě po dřevěné lávce vytažena na kolej a opravena. Foto ARCHIV

Dne 21. dubna 1945
6.45 hod. na trati
Liteň - Zadní Třebaň
v km 2,4 - 5 v levé ko-
lejnici ve směru jízdy

přejeta nálož. Stroj spadnul z 25 m náspu do-
lů, první vůz za strojem visel, druhý až čtvrtý
vykolejeury. Poškozeno 40 m kolejnice. Topič
František Lhoták mrtvě pod strojem, stroje-
doucí Václav Klíma téžce opařen zemřel do-
rána v pražské nemocnici. V 8.40 hod. se do-
stavili hlboukoví letci, do 9.15 hod. napadli a
prostříleli ve stanici stroj ul. 602, na trati tři
stroje na místě nehody, dále zapálili i vlak.

Staré zápisu budí nostalgiu, zápis po roce

1948 spíše úsměv. V hostomické kronice se pro rok 1951 uvádí, že v životě stanice a železniční službě žádné zvláštní události nenastaly. V životě samotného města Hostomice pod Brdy a okolí je boj o socializaci vesnice a jeho vybudování. Repná kampaň, která byla velmi silná, zdolána do 4.1.1952, až byl parní provoz nahrazen motory, a za hladký průběh kampaně bez závad byl ředitelem Plzeňského ředitelství vysloven dík. Václav BABIČKA

Part'áci propili i mzdu dělníků

VZNIKEM LOKÁLKY ZANIKL RUCH V ZÁJEZDNÍCH HOSTINCích

V literácké staniční kronice četl Radim ŠNÁBL, autor publikace o 100 letech provozu na trati Zadní Třebaň - Lochovice.

(NN)

František Koranda ze Vlenec vypravoval, když byl ještě hochem, žil v obci Měřanech krajčí J. Sudík, který jako mladík byl ve světě na vandru a přinesl první zvěst o vozech, které nic netáhne a které jezdí sami. Za tuto zvěst se mu dostalo políčku od souseda Martina Veselého, že si z nich dělá blázny.

V letech 1860 - 1862 byla postavena Západní společností jednokolejná dráha Fraha - Flíž a první, kdož viděljeti vlak na této trati, byl Antonín Sojka rolník z Litně. Zdejší kraj zapojil se na novou trať dostavníkem z Litně do Revnic a formané dováželi zboží k dráze.

A co se píše o vzniku místní dráhy? Podle paměti zdejších občanů, vazačal se majitel velkostatku J. Š. Daubek při pochozí komisi, že v dohledné době odstraní tak zvaný ovčín, který svým vzhledem by hyzdil okolí a nové nádraží projektované v nejbližším sousedství ovčína.

Podle prvního měření měla být stanice Liteň stanicí průjezdní a měla stát u tzv. „Obory“, podle druhého poblíže „Polorce“ nebo až na hranici bělečské. Proti tomu se postavila obec Liteň a živnostenské společenstvo a za pomocí J. Š. Daubka byl zemským výborem vypracován nový projekt, podle kterého byla navržena poloha stanice nejblíže k obci Liteň a tím stanice průjezdní změněna na stanici úvratnou.

Na stavbě dráhy pracovali většinou cizí lidé, mezi nimi i lidé studovaní kupř. důstojník, právník, konservatorista, theolog. Byli to lidé ztracených existencí a propadli alkoholu a říkalo se jim „bratranci“. Živili se v kantýnách a nocovali v baráčích. Z domácích obyvatel pracovali při stavbě dráhy ponejvíce řemeslníci

ci, mezi nimi Václav Klimt, kolář z Litně a jiní. Těž i cizinci pracovali. Byli tu tři muži z Mariánské - otec a dva synové, bydleli u V. Klimta. Tito cizinci pracovali na kladení pražců a kolejnic.

Dozorci orgánové a úředníctvo oživili literácké hostince, kde hráli v karty a kuželky. V hostinci u „Rážů“ se scházívali každý týden inženýři a úředníci firmy J. Kubíček v Praze, kteří prováděli stavbu a dozírali na pracující. Jejich zábavou byla hra „ferbl“ v samé zlaté deseti a dvacetikorun.

V hostinci u „Karášků“ se scházívali každých 14 dní k výplatě zase partáci, hráli se ferbl po celou noc do rána a mnohý parták prohrál nejenom svou mzdu, ale také mzdu pro své pracující lidi. Každý parták měl svou kantýnu, kde museli „bratranci“ svou téžce vydelanou mzdu propít a pak chodili skorem nazí, neboť jim na ošacení nezbylo. Kolikrát zbylo takovému dělníku jen na pytel, vyřízl otvory na ruce a hlavu, navlékl na sebe a takto pracoval. Stalo se též, že „bratranci“ se proti svým partákům vzbouřili a ohrozovali je i na životě. Jednou partákovi jménem Šule vyrazili oko a hnali se za ním rozčleněni s lopatami a krumpáči ze stavby kolejiste až do Litně, kde se v domě panu Stanislava Zdrůbka ukryl. Přivolaní četníci museli zakročit.

Nová trať stala se požehnáním zdejšího kraje a doprava stoupala. J. Š. Daubek využíval pivo, slad, cihly, dobytek, mléko, obilí a řepu. Těž osobní doprava doznaла citelných změn, dělnictvo dojíždělo za prací do Prahy a pražští výletníci zajížděli do zdejšího okolí. V roce 1914 stálo jízdné III. třídy Praha-Liteň 1,5 K. Jen formanství zaniklo zahájením dopravy. Tak ustal ruch na silničích a veselý život v zájezdích hostincích.

Radim ŠNÁBL

Císař František Josef I. v podání českého ochotníka Vladimíra Křivánka s komorníkem Evženem Keltrem (Jiří Vilímek) během desetičetných oslav 100 let místní dráhy v roce 2001.

Foto ARCHIV

Po zdravici vodníků přistoupí i velká kuchařka

VE STANICÍCH A NA ZASTÁVKÁCH LOKÁLKY JE PŘIPRAVEN BOHATÝ PROGRAM

Dolní Berounka, Podbrdsko – Naše noviny při organizování jízdy parního vlaku nezapomněli na bohatý kulturní program. A není to jen císař František Josef s doprovodem, kdo bude obveselovat cestující.

Celou cestu pojede poberounská skupina Třehusk, která bude vyhrávat na jednotlivých stanicích a zastávkách a během jízdy i ve služebním voze, tzv. hytláku, kde bude možnost občerstvení.

Zadní Třebaň

Delegace obce bude očekávat mocnáře na místním nádraží. Po zdravici přijdou na řadu děti s květinami. Vzdát hold přijde i delegace Hlásné Třebaň. Z blízkého Lesního divadla v Revnicích nastoupí cestu pohádkové bytosti z úspěšné hry „Prozlobit se do pohádky“. Ale to ještě není všechno. Po Berounce splavou (možná přijdou pěšinou) nebojácní Vikingové, kteří budou zastupovat dětský letní tábor na Nežárce zvaný Paprsek. A podle posledních zpráv završí uvítání parního vlaku velké překvapení.

Litně

Litčinská chasa – aktívni skupina mladých jinochů a dívek, udržující v obci tradice přijde a zatačuje, stejně jako před třemi lety, pro Je-ho Veličenstvo.

Skuhrov

Obyvatelům malé vesnice Leč poblíž zastávky se od nepaměti říká „vodníci“. Je to dánou rybníkem Pustým, který je největší vodní plochou podbrdského údolí a na jehož břehu se vesnička rozkládá. Před třemi lety přišli „vodníci“ žádat císaře o svá práva. I letos si přichystali originální zdravici v zeleném a se zelenou.

Všeradice

Od Nesvačil by se měl k císařskému vlaku přidat doprovod. Braťa Rejskové, holdující motocrossu, by měli vlak doprovázet až ke své domovské obci ve Všeradicích. Ať pojedou či ne, na všeradicím nádražíku bude Františka Josefa očekávat slavná kuchařka a všeradicí rodačka Magdalena Dobromila Rettigová s doprovodem a koláči.

Osov

Sbor dobrovolných hasičů, založený před 102 lety, vzdá hold svému císaři ze své historické ruční stříškačky. Podle zpráv z kuloáru se mocnář na oscvské téži a chystá velké překvapení.

Stejně jako v roce 2001 přivítají i letos parní vlak s císařem ve stanici Skuhrov pod Brdy lečští „vodníci a vodnice“.

Foto ARCHIV

Hostomice

Hostomice se stanou místem, kde vládce po-zdraví zástupci obce a delegace turistů severních svahů Erd ho seznámí se svým záměrem vybudovat na vrchu Studený rozhlednu pro všechny příznivce pěší i kolové turistiky..

Lochovice

Konečná stanice neznamená v žádném případě konec programu. Výstava požární techniky, parní lokomotivy a soutěže se sladkými odměnami pro malé cestující a stánky s občerstvením, to všechno je připraveno v Lochovicích.

Josef KOZÁK

Naše noviny a Třehusk – poberounská hudební skupina zve na benefiční koncert

NA HAŠLERAI

23. října 2004 od 15 hodin v Letech u Prahy

(v případě hezkého počasí na návsi, v případě počasí špatného v místním obecním sále)
Veškerý výtěžek půjde na pomník K. Hašlerovi, který má být postaven na Starých Zámeckých schodech v Praze - výstavbu zajišťuje občanské sdružení PÍSNÍČKÁŘ vedené Ivo Zelenkou (Slapeto).

Účinkující mají vztah k našemu poberounskému kraji, jsou to:
Štěpán Rak, Pavel Vitek, Slapeto, Tango Band (dixieland), Notičky (folklorní kapela), Karavel (taneční orchestr), Kapičky (country), Třehusk (staropražské písničky) + Jan Rosák, Klíček (dětský taneční soubor), Litčinská chasa (staropražské tanec).

Moderuje Jan Rosák

Jízdní řád parního vlaku

	přij.	odj.	přij.	odj.
Karlštejn		9:45		15:58
Zadní Třebaň	9:52	10:15	15:41	15:52
Běleč	10:22	10:23	15:34	15:35
Litně	10:28	10:50	15:16	15:30
Skuhrov	10:56	11:10	15:09	15:10
Nesvačily	11:13	11:14	15:04	15:05
Všeradice	11:17	11:26	15:00	15:01
Vižina	11:29	11:30	14:58	14:57
Osov	11:36	11:55	14:50	14:51
Hostomice	12:00	12:30	14:36	14:45
Radouš	12:34	12:35	14:31	14:32
Neumětely	12:38	12:39	14:27	14:28
Lochovice	12:46			14:20

V Zadní Třebani obdržel císař od starosty klíč od obce. Foto ARCHIV

Vlak doprovázel císař i vodníci

O JÍZDĚ PARNÍHO VLAKU V ROCE 2001 SE ZMÍNILY I VELKÉ DENÍKY

Poberouní - O oslavách 100 let lokální trati Zadní Třebaň - Lochovice v září 2001 psaly nejen regionální, ale i celostátní noviny.

Celostránkovou reportáž nazvanou Historický vlak doprovázel císař i vodníci přenesly Deníky Bohemia a Večerník Praha. „Desítky lidí nervózně přeslapují před nádražím v Zadní Třebani na Berounsku. Vytrvalý dešť bubnuje do jejich deštníků. Po chvíli se v zatáčce ozve houkání a do stanice se valí zahalena v kouři parní lokomotiva. Z okna přihlížejícím kyně staršík monarcha, císař František Josef I. Ten spolu s oddaným komorníkem Evženem Ketterlem a dobrým vojákem Švejkem přijíždí oslavit sto let lokální trati Zadní Třebaň - Lochovice,“ píše se ve Večerníku Praha.

O velkolepé parní jízdě referovala i Mladá Fronta Dnes. Její redaktor Milan Hulinský napsal, že v Zadní Třebani panovala velká sláva. „Lidé se radovali, dobrou vůli spolu měli a do večera hodovali, přesto, že celý den pršelo.“ Připomněl i to, že vlakem projížděl pod Brdy císař pán. „Krátce pobyl v Zadní Třebani. Na cestě do cílové stanice v Lochovici ho pak doprovázely desítky lidí, kteří si nenechali ujít.

Cíl je pro Vás lokálka?

Jiří Hudeček, starosta Letů: „Lokálkou ze Třebaně do Lochovic, přiznávám, příliš často nejezdím. Využívám ji hlavně jako turistu. Moc se mi ta cesta líbí, jsou z ní překrásné výhledy na Brdy. V létě tudy jezdí i s kolem do Lochovic a pak kolmo zpět. V zimě, když je sníh, vyrážíme zase na Hřebený na lyže.“

Zdeněk Veverka, starosta Osova: „Kdo by si dokázal představit toto údolí bez lokálky. Bez ní by kdysi nebylo spojení s Prahou ani se světem. Prostě patří sem.“

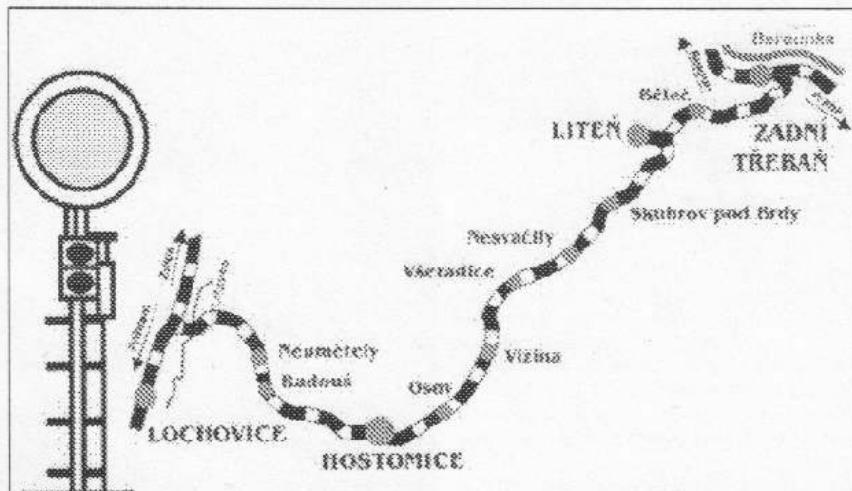
Václav Císař, starosta Vižiny: „Pro nás je to hlavně spojení se světem. Lidé se mohou dostat tam kam potřebují a je to také kus tradice.“

Ivan Komzák, výpravčí Lochovice: „Pro mě je to součást zaměstnání. Jinak je to důležitá věc pro občany Podbrdská z hlediska spojení. Autobusy jezdí jen s podporou obcí, kdežto železnice je tu od brzkého rána do noci každý den. Velký význam má stále ještě pro turisty a chataře.“

Radim Říha, nakladatelství SAXI: „Lokální trati západně od Prahy patří k mým nejoblibenějším.“ (JoK)

romantickou projížďku staričkým vláčkem ním rádu parního vlaku. „I když měl císař v kulisách malebných přírodních scenérií Podbrdská.“ Pražský deník Metro zase ve článku den a večer se zúčastnilo několik set příznivců. Císař měl zpoždění upozornil na skluz v jízdě vlakové dopravy.“

Pavla ŠVÉDOVÁ

Trasa lokálky ze Zadní Třebaně do Lochovic podle knihy o 100 letech provozu.

Naše noviny - nezávislý poberounský občasník
a VIDEOSTUDIO Miloslav Pátek

Vám nabízí profesionálně zpracovanou

VIDEOKAZETU

z oslav 100 let místní trati Zadní Třebaň - Lochovice

Délka 30 minut, cena 200 Kč

Videokazetu můžete zakoupit přímo ve vlaku u kontrolorů jízdenek.

***

Naše noviny dále chystají profesionálně zpracovanou

VIDEOKAZETU

ze současné jízdy parního vlaku Karlštejn - Zadní Třebaň - Lochovice

Délka cca 30 minut, cena cca 280 - 300 Kč

Kazetu je možné objednat elektronicky na adresu nase.noviny@zadnitreban.cz nebo u těchto členů redakční rady Našich novin:

Pavla ŠVÉDOVÁ (Řevnice, Nerudova 214)

Josef MALÝ (Zadní Třebaň, Třebanská 190)

Vilém ŠEDIVÝ (Řevnice, Fibichova 771)

Miloslav FRÝDL (Zadní Třebaň, Třebanská 96)

Naše noviny - nezávislý poberounský občasník děkuji za poskytnuté finanční příspěvky, bez kterých by se jízda parního vlaku nemohla uskutečnit. Děkujeme i těm, kteří přispěli svou troškou do mlýna i jinak, ale i těm, kdož nám „jen“ drželi palce. A také mediálnímu partnerovi, jímž je Český rozhlas Region.

Na jízdu parního vlaku Karlštejn - Zadní Třebaň - Lochovice jmenovité přispěli: Středočeský kraj, mikroregion Horyník, mikroregion Dolní Berounka, město Hostomice, Kovošrot Lorenz Neumětely, OÚ Dobřichovice, AMONT sro, OÚ Zadní Třebaň, OÚ Velký Chlumec, OSŽ Lochovice, PAL-KR spol. s r.o. Osov, OÚ Všeradice, OÚ Osov, SOREX sro, OÚ Vižina, OÚ Liteň, Přátelé letních slavností Leč, PROVAS, Truhlářství Sklenář, Pasu, Biskup, Juky Osov, CK ESO, Sekce 8, IČZ a.s.

Naše noviny - patnáctý ročník nezávislého poberounského občasníku.

Řídí redakční rada: Ing. A. Tuček - čestný předseda in memoriam, M. Kloubková - čestná členka; P. Švédová, J. Malý, V. Šedivý (vyřizuje inzerce); 252 30 Řevnice, Fibichova 771, tel. + fax: 257/20 848), J. Kozák, rediguje M. Frýdl (267 29 Z. Třebaň, Třebanská 96).

Jazyková lektorka E. Malá, tisk UTAX Praha.

Evidováno Ministerstvem kultury ČR (MK ČR č. 10532).

Uzávěrka číslo 17. září 2004.

Naše noviny jsou k dostání: Zadní Třebaň: Večerka Roubal a dcera, obchod Jednota, stánek na nádraží; Řevnice: Trafiky Pod Selcem, u Zámečku, u nádraží CD, obchod U Jelínků, nákupní středisko, cukrárna, drogerie, Ilustrační Třebaň: Obchod Jednota; Svinče: Obchod; Lety: Ocení úřad, supermarket Eso; Liteň: Potraviny, Koloniál; Karlštejn: Obchod, Infocentrum; Dobřichovice: Nákupní středisko, stánky LPG a nádraží. Email: nase.noviny@zadnitreban.cz; <http://nasenoviny.zadnitreban.cz>

Liteňské nádraží bude opět patřit tancům Liteňské chasy. Na záběru z videokazety M. Pátky tančí členové chasy pro císaře Františka Josefa během slavnostní jízdy v roce 2001.

Foto M. PÁTEK

PROVAS je pro Vás.
Pro všechny ty, kdož
chtějí být v obraze.
Jako symbolický
provaz svazuje
všechny lidé
se stejným zájmem,
se zájmem
o naše údolí.

PROVAS

OBČASNÝ MIKROREGIJONU BORYMÍR

Vydává OÚ Osov.
PROVAS, Osuská 99,
267 25 OSOV
Evidováno
Ministerstvem kultury ČR
(MK ČR E 14098)
e-mail: provas@osov.cz
www.provas.aktualne.cz
Příští číslo výde
25. září 2004

CENA 5 Kč

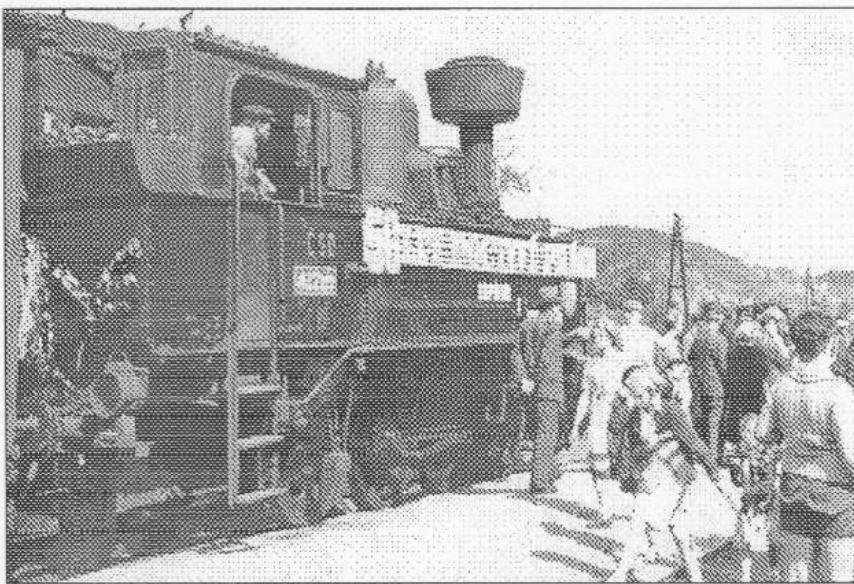
18. ZÁŘÍ 2004

ROČNÍK II, ZVLÁŠTNÍ VYDÁNÍ

Co víte o lokálce a okolí?

Na jízdu parního vlaku z Karlštejna do Zadní Třebaně a do Lochovic zval i Český rozhlas. Součástí pozvánky byla soutěž o volnější jízdenky. Zkuste si také své znalosti. Správné odpovědi naleznete na straně 2 tohoto zvláštního vydání.

- 1) Jízdy parního vlaku z Karlštejna do Lochovic a zpět se zúčastní i císař František Josef. Jak tento panovník zemřel?
a) přirozenou smrtí, b) byl zastřelen v Sarajevu, c) skonal v náruči milenky
- 2) V doprovodu císaře pojede prvním vlakem i dobrý voják Švejk. Jaké je jeho křestní jméno:
a) Jan, b) František, c) Josef
- 3) Parní vlak vyjede z Karlštejna, kde se nachází nejznámější český hrad. Postavil jej:
a) Václav II., b) Karel IV., c) Jindřich VIII.
- 4) Parní lokomotivy poprvé začaly jezdit ve století:
a) 19., b) 20., c) 18.
- 5) Zadní Třebaní, kudy parní vlak 18. září pojede, protéká řeka:
a) Litavka, b) Berounka, c) Kocábá
- 6) Místní trať Zadní Třebaní - Lochovice se vyznačuje jednou zvláštností. Jedná se o:
a.) dlouhý tunel zčásti ve skále a zčásti v jílovitém kopci, b.) úvraťovou stanici, kdy lokomotiva musí přejet na druhý konec vlaku a souprava pokračuje v jízdě jakoby zpět, c.) průjezd krytou halou bývalého cukrovaru
- 7) Délka místní trati Zadní Třebaní - Lochovice není nijak závratná. Víte, kolik vlak ujezdí ze Zadní Třebaně do Lochovic?
a.) 15 km, b.) 35 km, c.) 26,5 km
- 8) Ohodník konce 19. a začátku 20. století se vyznačovalo výstavbou místních nebo lokálních drah. V této době byla vystavěna i trať Zadní Třebaní - Lochovice. V září letošního roku oslavila trať:
a.) 100 let, b.) 103 let, c.) 105 let (pš, JoK)

Slavnostně vyzdobená lokomotiva na zadnotřebaňském nádraží během oslav půlstoletí trvání místní dráhy Zadní Třebaní - Lochovice.

Foto ARCHIV

Půl století poctivé práce

OSLAVY V ROCE 1951 VELEBILY PRACUJÍCÍ LID A SOCIALISMUS

Oslava 50 let dráhy Zadní Třebaní - Lochovice se konala 1. září 1951. Takto se o nich piše ve staniční kronice Zadní Třebaně.

Oslava se konala za účasti předsedy MNV v Zadní Třebani, předsedy ONV v Berouně, dále pak zástupců ministerstva železnic, oblastního ředitelství drah v Plzni a Praze, jakož i místních okolních obyvatel. Na slavnostně vyzdobené nádraží v Zadní Třebani přijel vyzdobený parní vlak č. 4208. Rozhlasový vůz vyhrával budovatelské písni a pochody.

Po příjezdu přípojných vlaků byli cestující rozhlasem vyzváni, aby se účastní malé vzpomínkové akce 50 let dráhy ze Zadní Třebaně do Lochovic. V improvizovaném rozhlasovém projevu pozdravil nejdříve všechny příslušné přednosti stanice J. Kurtos. S půlstoletím historické lokálky seznámil přítomné ve svém projevu předseda MNV A. Bastl. Zdůraznil její význam pro všechny obce - jak pro pracující, tak i pro národní podniky jsoucí v dosahu této dráhy. Dále promluvil o významu „naši lokálky“ z hlediska okresního v hodnotícím projevu předsedy ONV Belfin. Zástupci z OŘD Praha, Plzeň, jakož i přednosta provozního úseku Praha-Smíchov, stejně tak i přednosta finančního odboru ministerstva železnic s. Rychtrmc, nebo přednosta propagačního odboru min. železnic s. Dolejška hodnotili poctivou práci žel. zaměstnanců. Všichni rečníci přáli dalšímu trvání této dráhy a jejímu rozvoji do nové paděsky mnoha zádu, načež přednosta stanice poděkoval přítomným za účast na slavnosti. Rozhlasem

hraná a všemi příslušními zpěvem doprovázená Písň práce slavnost ukončila. Pracující, vracející se ze zaměstnání domů nasedli do 7 osobních vozů, aby je podivně malý stroj dovezl domů. Vyzdobená lokomotiva 422.077 měla na čelech velkou číslici 50 hlášající do celého zdejšího kraje, že je tomu právě padesát let, co se po kolejích lokálky rozjel první, podobně malý parní vlak. Celá slavnost byla podrobně zachycena fotoamatéry, kteří ochotně předali přednostovi stanice uvolněné filmy.

Zpracoval Radim ŠNÁBL

„Lokálka Je odkaz předků,“ říká všeradický starosta

PROVAS se ptal starostů: „Proč jste přispěli na jízdu parního vlaku a co pro vaši obec trát znamená?“

Alena Přívorová, Hostomice: „J přes špatné počasí jsme se zúčastnili oslav v roce 2001 a moc se nám to líbilo. Jmé rádi, že se jízda opakuje a je to hlavně pro dnešní mládež, která už parní vlak nepamatuje. Lokálka je dobré dopravní spojení i když v současnosti jsme v jednání s Českými drahami, které omezily zastavování rychlíků ve stanici Lochovice a tím se omezily i možnosti dopravy pro lidi, kteří přijíždějí lokálkou.“

Jiří Špalek, Všeradice: „Takovéto akce by se mely podporovat, protože přispívají k dění v obcích Podbrdská. Lokálka je odkaz předků, který bychom měli zachovat. Už několikrát se mluvilo o jejím zrušení, ale vydržela a stěle přiblížuje turistům krásy našeho kraje.“ (JoK)

Osovští hasiči na své historické stříkače očekávají v roce 2001 příjezd vlaku s mocnářem.

Foto ARCHIV

„Odvezli mě na Smíchov,“ vzpomíná rodák

SYN LITEŇSKÉHO PŘEDNSTOY PATŘIL MEZI „INVENTÁŘ“ MÍSTNÍHO NÁDRAŽÍ

Litně - Vice než 100 let uplynulo od zahájení provozu na trati Zadní Třebaň - Litně - Lochovice. Můj život byl s touto tratí spojen, a tak bych rád trošku vzpomíval na své dětství ve stanici Litně, kde jsem se na nádraží, ve služebním bytě narodil. Otec tam sloužil jako přednost stanice.

Jakmile jsem mohl udělat první samostatné krůčky, byl jsem stále mezi železničáři, z bytu jsme měli dveře přímo do dopravní kanceláře. Vzpomínám na pana Kracíka, který byl nejen dobrý výpravčí, ale také si ve službě kuchtil a když měl službu, tak to v dopravní kanceláři vonělo.

Také vzpomínám na výhybkáře pana Pokorného, staničního dělnska pana Mráze a traťmistra pana Profanta. Než jsem začal v Litni chodit do školy, byl jsem ve stanici už téměř inventář. Žádný příjezd osobního vlaku jsem neměl zmeškat. V Litni je tzv. úvrať, všechny vlakové lokomotivy musely ve stanici objíždět, to bylo něco pro mě, když jsem se mohl svézt na pátrice. Někdy se i stalo, že měl strojvedoucí v létě žízeň, a tak mě poslal s plechovým tuplákem pro pivo do hospody u Klimtů (to se ještě strojvedoucí a topič mohli napít piva na osvěžení).

V létě jezdily tzv. houbařské vlaky přímo z Prahy Smíchova do Hostomic pod Brdy. Bylo

Ludvík Kubíček se svým otcem na nádraží v Litni.
Foto ARCHIV

K nádraží v Osově nevedla cesta

V ROCE ZAHÁJENÍ PROVOZU BYLO NA LOKÁLCE MĚNĚ STANIC

Jak konstatovala kolaudační komise, "...je stavba trati ve velkou dle stávajících předpisů odborně, správně a velmi solidně provedena, zejména pokud se týče staveb pozemních a umělých."

Dráha měří 26,5 km s maximálním stoupáním 26,3‰. Ze Zadní Třebaň do Osova musí překonat převýšení 162 metrů. Traf je měřena ze Zadní Třebaň do Lochovic, kde je 12,7 km ve stoupání a 9,2 km ve spádu, směrově pak 10,8 km v obloucích a 15,7 km v přímém směru.

V době vzniku měla trať 5 hlídačských domků, 2 studny s dvěma vodními jeřábými (Vosov, Zadní Třebaň), 117 propustek v náspu pro povrchovou vodu a 96 přejezdů a přechodů přes trať. Snaha o maximální snížení stavebních nákladů vedla k unifikaci staveb. Na celé trati je použit jeden typ zděných strážních domků, jeden typ zděných nádražních budov a jeden typ dřevěných čekáren. Od srpna 1901 do konce roku přepravila dráha 11 620 osob a 19 091 tun zboží. Vzhledem k typu nákladu bylo na místě nazývat tuto dráhu "dráhou repnovou". Brzy však začala být dráha ztrátová a v roce 1921 činil schodek přes 1 milion korun. Přičinou bylo obrovské zdražení pohonného hmot, velké množství zaměstnanců a zdražení jejich práce a hospodářská poválcená krize. Stejně na tom byly i další místní trati a tak roku 1925 převzal stát garance nad 48 místními drahami. Od té doby patřila trať Zadní Třebaň - Lochovice vždy pod jeho křídla.

Stanice a zastávky v roce 1901:

Zadní Třebaň - stanice byla určena výhradně Správné odpovědi otázek ze strany 1.
1a, 2c, 3b, 4a, 5b, 6b, 7c, 8b

to v neděli, můj otec tehdy sloužil jako výpravčí a já jako vždy po příjezdu osobního vlaku od Lochovic jsem běžel na masínku. Po objetí mě strojvedoucí předal vlakvedoucímu, aby mě hlídal, že pojedu s nimi do Prahy a pak mě zase přivázou zpět. Otec dal rozkaz k odjezdu a já se vezl v hytláku do Prahy - to byl pro mě zážitek. Na Smíchově mě vlakvedoucí dovezl k telefonu, vytvořil Litně a předal mi sluchátko. Ahoj tati, já jsem v Praze. Víc jsem říci nesmí, luned jsem dostal vyhubováno a doma slibený výprask. Strojvedoucí s vlakvedoucím to od otce taky pěkně schytali. Nakonec jsem ale výprask nedostal. (Některé výletní vlaky jezdily valy z Hostomic až na Smíchov. Pozn. red.)

Další hezkou vzpomínu mám na traťmistrovské kolo pana Profanta. Na tom jsem hrozňatě rád jezdil po stanici a málem jsem s ním ujel až do Zadní Třebaň.

Když byl v Litni dětský karneval, šel jsem tam jako výpravčí. Otec mi udělal červenou čepici a výpravku, matka ušila uniformu a byl ze mne dokonalý železničář. Nejraději jsem tu dětskou uniformu pak nosil, když otec sloužil jako výpravčí a já mohl stát vedle něj a vypravovat s ním vlak.

Lokálce Zadní Třebaň - Litně - Lochovice přejí do dalších let plné vlaky spokojených cestujících a hodně připraveného zboží po této krásné trati.

Ludvík KUBÍČEK, Zahájí

Kniha nakladatelství SAXI, vydanou v roce 2001 u příležitosti

100 let provozu místní trati Zadní Třebaň - Lochovice neboť "liteňky"

můžete získat na adresě :

Nakladatelství SAXI,
Na Rymáni 13, Praha 5,
tel: 257 910 663
saxi-doprava@seznam.cz

Kdo šil císaři uniformu?

Podbrdsko - Během jízdy parního vlaku se představí císařpán, Švejk, vodníci, hasiči a kuchařka Rettigová. Kromě nadšení, s nímž jdou jednotliví představitelé do akce, museli selhat i odpovídající kostýmy. Jak to kdo řeší? Osovští hasiči mají vlastní historické uniformy, které léta ochraňují a udržují, zatímco všeřidičtí navštívili půjčovnu masek v Žebráku. Vodníci si masky vyrobili sami. „Zelené šaty jsem dostala od kamarádky,“ říká Hana Jakoubková. „K tomu černý klobouk se zelenou stuhou a nabarvím si boty na červeno.“

Dobrý voják Švejk sháněl tentokrát svoji uniformu ve výprodejích. Stačilo šedivé sako a o kapsy a o výložky se postarala firma Pasu. Komorník Ketterle si navlékl černý frak a cylindr z českého divadla a pohádkové postavičky ze hry „Prozlobit se do pochádky“ si své masky vyráběly sami. Nejvíce pozornosti však již před třemi lety budila uniforma císaře.

„Vzal jsem ze skříně sako, udělal stoják a přišel zlaté knoflíky,“ říká představitel mocnáře Vladimír Křivánek. „Náramenky jsou ze starého koberce a medaile z pozlaceného moduritu.“ Originální čapku si také vyrabil sám. (JoK)